Nr. 11. Kraków, Wtorek 28 sierpnia 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja:	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp.	Administracja:
ulica Reformacka Nr. 7	Cena numeru **2000 Mkp.**	Załączniki wedle umowy.	ulica Dunajewskiego Nr. 5
Telefon Nr. 2014			Telefon Nr. 1310

Obosieczna broń paragrafów

Znany aż nazbyt dobrze ze swych antypolskich i filogermańskich wystąpień, wybitny ekonomista angielski i były współpracownik Lloyd George'a, autor słynnej książki o „Gospodarczych skutkach wojny", p. John Maynard Keynes rozpoczął w wiedeńskiej „Neue freie Presse" druk cyklu artykułów o bieżących zagadnieniach polityki i życia gospodarczego. Pierwszy z tych artykułów poświęcony został prawnej stronie okupacji Ruhry.

Jak wiadomo — w ostatniej nocie angielskiej, na którą Francja ostatnio odpowiedziała — dwie kwestje szczególnie były podkreślone: sprawa długów międzysojuszniczych i „bezprawność" okupacji Ruhry. P. J. M. Keynes zajmuje się drugą kwestją. Uzbroiwszy się w szereg paragrafów Traktatu wersalskiego, a szczególnie paktu Ligi Narodów dowodzi kategorycznie, że zajęcie Ruhry przez Francuzów było aktem bezprawnym i gwałcącym kilka paragrafów statutu Ligi. To też p. Keynes wita z radością notę angielską jako decydujący krok, zmierzający do szanowania prawa, jako zresztą krok pierwszy, za którym powinien pójść proces angielsko-francuski przed trybunałem w Hadze, przed który rząd angielski, jako obrońca prawa, w konsekwencji swej noty powinien Francję zawezwać.

Pan J. M. Keynes spodziewa się tego i do tego zachęca sir Baldwina. Ale w dalszym ciągu swego artykułu przytacza takie fakty, które poważnie muszą utrudnić i osłabić wystąpienie rządu angielskiego jako powoda w takim procesie przeciw Francji, a szczególnie samo podjęcie przez Anglję roli obrońcy paragrafów prawa, przeciw Poincaremu, który te paragrafy gwałci.

Pan J. M. Keynes przypomina bowiem, że od marca 1920 r. do maja roku 1921 okupacja różnych terenów niemieckich na prawym brzegu Renu pięciokrotnie była postanowiona i dwukrotnie przeprowadzona. W trzech decyzjach z tych pięciu — i w jednej okupacji z ogólnej liczby dwóch tych bezprawnych — jak dziś p. Keynes i Baldwin mówią — aktów, Anglja brała czynny udział.

I nie pomoże tu lord Curzon nic, gdy broni rządu angielskiego przed niekonsekwencją, tłómacząc, że akty owe były swego rodzaju wznowieniem wojny, a nie wypełnieniem traktatu wersalskiego, w imię którego Francuzi zajęli Ruhrę. Nic to nie pomoże, — bo p. Keynes, który ma dobrą pamięć, przypomina, że nie kto inny, lecz właśnie angielski premjer p. Lloyd George, występując w imieniu wszystkich sojuszników ze swem ultimatum z dn. 8 marca 1921 roku i grożąc dr. Simonsowi okupacją trzech miast na prawym brzegu Renu w razie niewypełnienia dostaw, nie nazywał tego wznowieniem wojny, ale właśnie wypełnieniem uprawnień, wynikających z traktatu wersalskiego.

Wobec tych przypomnień trudno przypuszczać, by rząd angielski istotnie zaryzykował formalnoprawniczy proces o prawną stronę zajęcia Ruhry. Ten argument noty angielskiej, który takie wrażenie i radość wywołał w Niemczech i we wszystkich kołach antyfrancuskich świata, nie jest natyle wygodny, aby Anglja zaryzykowała wyciągnięcie zeń pełnych konsekwencji. Jest to bowiem, jak stwierdza sam p. Keynes — broń obosieczna. A broń taka jest niebezpieczna nietylko przy istotnej walce, ale i przy szermierce między sprzymierzeńcami.

Bezpośrednie rokowania niemiecko-francuskie?

Paryż, 28 sierpnia. Pomimo ostrych oświadczeń Poincarego, przeważa w Paryżu opinja, że w toku najbliższych rokowań dyplomatycznych znaleziona zostanie podstawa do poważnego porozumienia. Informacje dochodzące z Quai d'Orsay zapowiadają wejście Francji na tory rokowań konkretnych. Główną podstawą optymistycznej oceny sytuacji jest fakt, że nietylko we wszystkich stolicach ententy, ale również w Berlinie panuje nad całą sytuacją pragnienie osiągnięcia porozumienia.

W związku z tem oczekują tu z wielkiem zainteresowaniem spodziewanego spotkania Baldwina z Poincarem.

Berlin, 28 sierpnia. — Pisma berlińskie notują pogłoski o poufnych pertraktacjach pomiędzy Berlinem a Paryżem, mającym na celu nawiązanie bezpośrednich rokowań reparacyjnych. Mimo oficjalnego zaprzeczenia tym pogłoskom nie ulega wątpliwości, że są próby nawiązania pomiędzy Paryżem a Berlinem poufnej wymiany zdań dotyczącej możności takiego załatwienia kwestji okupacji Zagłębia Ruhry, któreby nie naruszyło z jednej strony prestige'u Francji, z drugiej zaś strony nie równało się kapitulacji Niemiec. Próby te podjęte zostały na gruncie neutralnym. Sprawa rokowań znajduje się w stadjum początkowem wobec czego trudno przewidzieć, czy próby obecne wydadzą pozytywny rezultat.

ZAPRZECZENIA FRANCUSKIE.

Paryż, 28 sierpnia. — „Temps" zaprzecza informacjom niemieckim i angielskim, jakoby rząd francuski prowadził pertraktacje ze Stinnesem, ojcem i synem. Jeżeli Niemcy — zaznacza dziennik — przedsięwzięły jakie kroki to nie w Paryżu. Francja jest zdecydowaną odrzucić wszystkie sposoby rokowań innych, niż oficjalne.

Paryż, 28 sierpnia. W kołach miarodajnych całkowicie zaprzeczają pochodzącym z Berlina pogłoskom o rzekomem nawiązaniu bezpośrednich rokowań między Francją a Niemcami.

—ooo—

Pomost między Paryżem a Londynem

Wiedeń, 28 sierpnia. „Neue Freie Presse" donosi w depeszy z Londynu: W tutejszych kołach belgijskich wyrażają nadzieję, że rzucenie pomostu między Paryżem a Londynem za jaki to pomost uważają odpowiedź belgijską wysłaną do Londynu za zgodą Poincarego skłoni rząd angielski do przyczynienia się do rozwiązania zagadnienia reparacyjnego, mianowicie gabinet londyński będzie się w przyjazny sposób starał o nakłonienie Niemców do zaniechania biernego oporu.

Sprawa długów międzysojuszniczych

Paryż, 28 sierpnia. „Times" omawiając sprawę długów międzysojuszniczych pisze: Gdyby został zwołany Komitet rzeczoznawców, w którym przed stawiciele mocarstw sprzymierzonych będących wierzycielami Niemiec, zasiedliby obok ekonomistów, albo finansistów należących do innych państw, wówczas w sposób nieuniknony utworzyłaby się koalicja, przyczem ci wszyscy, którzy chcieliby dopomódz Niemcom zgodziliby się między sobą, co do tego, aby możliwie najbardziej zmniejszyć żądane przez siebie sumy. Niemcy zyskałyby na tem, ponieważ zważywszy, że rząd angielski zastrzega sobie takie traktowanie swoich sprzymierzonych — dłużników, jak gdyby oni byli solidarnie odpowiedzialni za długi Niemiec — główna część ciężarów długów spadłaby na Francję i Włochy, którzy są oczywiście lepszymi dłużnikami niż Niemcy. Jakże więc — kończy „Times" — rząd francuski miałby zgodzić się na oddanie swojej sprawy trybunałowi, rzekomo bezstronnemu, którego większość już z góry ukształtowałaby się jako wroga Francji.

BADANIE ODPOWIEDZI BELGIJSKIEJ.

Londyn, 28 sierpnia. Odpowiedź belgijska będzie jutro szczegółowo badana przez rzeczoznawców. Według informacji z kół miarodajnych, w rządowych kołach angielskich coraz silniej zaznacza się dążenie do ustalenia wspólnego stanowiska międzysojuszniczego w sprawie odszkodowań, jako najpoważniejszego i najszybszego środka do przywrócenia równowagi ekonomicznej Europy.

Cel pobytu Dr. Wirtha w Moskwie

Moskwa, 28 sierpnia. — Były kanclerz Niemiec Dr. Wirth oświadczył, że celem jego pobytu w Moskwie jest wejście w porozumienie z przedstawicielami wszystkich sfer handlowych i przemysłowych.

Ciężkie przesilenie gospodarcze w Gdańsku

Gdańsk, 28 sierpnia. Gazeta Gdańska donosi, że ruch budowlany w Gdańsku w ostatnich dniach prawie zupełnie zamarł. Przedsiębiorcy nie uznają płac, opierających się na marce złotej i zwalniają robotników. Liczba bezrobotnych w przemyśle budowlanym zwiększa się w szalonym tempie.

Gdańsk, 28 sierpnia. Tutejszy związek przemysłowców metalowych ogłosił komunikat, zawiadamiający, że w razie obstawania robotników przy żądaniu regulowania płacy według marki złotej, przemysłowcy metalowi będą musieli zamknąć wszystkie swoje przedsiębiorstwa.

Gdańsk, 28 sierpnia. Tutejsze dzienniki niemieckie rozpoczynają obliczenia należytości za prenumeratę na podstawie marki złotej. Na razie przyjmowana jest prenumerata tylko na okres tygodniowy.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 28 sierpna. PAT. Otwarcie giełdy godz. 10. Berlin 0.000095 . Holandja 217 i trzy czwarte. Nowy York 554. Londyn 25.19. Paryż 31.70. Medjolan 23.97. Praga 16.22 i pół. Budapeszt 0.03 i jedna ósma. Bukareszt 2.40. Belgrad 5.76. Sofja 5.25. Warszawa 0.0024. Wiedeń i austr. korona stemplowana 0.0078.

via Praga

Zurych, 28 sierpnia. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,0000.85, Holandja 217.5, Nowy Jork —, Londyn 25.18, Paryż 31.45, Medjolan 23.80, Bruksela 25.80, Praga 16.225, Budapeszt 0.03, Bukareszt 2.20, Belgrad 5.40, Sofja —, Warszawa 0.0021, Wiedeń 0.0077½, Austr. korona stemplowana —, Kopenhaga 102.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

via Praga

Wiedeń, 28 sierpnia (tel. wł.) Waluty: Marka polska 0.28—0.30, marka niem. 0,0106—0,0116, kor. czeskie 2062 do 2078, franki szwajc. 12670—12740.

Dewizy: Warszawa 0.29—0.30, Berlin 0.0109—0.0119, Praga 2080—2090, Zurych 12775—12825.

Praga, 27 sierpnia. PAT. Dewizy. Amsterdam 13.60. Berlin 0.07. Chrystiania 564. Kopenhaga 645. Zurych 625. Londyn 156. Nowy York 34.20. Wiedeń 495. Marki niemieckie 0.07 i pół, marki polskie 1.50. Paryż 190.

Paryż, 27 sierpnia. PAT. Weksle. Niemcy 0.00002.5. Ameryka 17.56 i pół. Belgja 80.40. Anglja 79.99. Holandja 691.20. Szwajcarja 317.50. Hiszpanja 236.50. Bukareszt 568.50.

Londyn, 27 sierpnia. PAT. Weksle. Paryż 79.92 i pół. Belgja 97.25. Szwajcarja 25.19. Nowy York 454.87. Hiszpanja 33.90. Niemcy 30,000.000. Wiedeń 324.000. Bukareszt 1020.

NOWY YORK, 27 sierpnia. PAT. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5%. Przekaz na Londyn 454.87. Przekaz na Londyn na 60 dni 451.87. Przekaz na Paryż 570. Przekaz na Amsterdam 39.27. Przekaz na Kopenhagę 15.54. Przekaz na Pragę 2.95. Przekaz na Berlin w płaceniu 0.000016 — w żądaniu 0.000017.

Giełdy towarowe

Nowy Orlean, 27 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 24.50.

Targ terminowy: październik 23.87, grudzień 23.86, styczeń 23.84, marzec 23.82, maj 23.75.

Brema, 27 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kgr. notowanie w zamknięciu targu 3514.586 nominalnie.

Liverpool, 27 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Obroty 5000, dowóz 4300. Tendencja stała.

Terminy: sierpień 14.28, wrzesień 14.07, październik 13.67, listopad 13.47, grudzień 13.42, styczeń 13.32, luty 13.27, marzec 13.22, kwiecień 13.14.

Aleksandrja, 27 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Listopad 3838, styczeń 3300.

Górnoegipska Ashmouni: sierpień —.—, październik 2777, grudzień 2808. Egipska sakellaridis: październik 15.57, listopad 15.67, styczeń 15.86, marzec —.—, maj —.

Nowy York, 27 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 16000, dowóz wewnątrz kraju 30000, wywóz do Anglji 6000, wywóz na kontynent 7000. Targ miejscowy middling 25.50.

Terminy: wrzesień 24.85, październik 24.54, listopad 24.66, grudzień 24.40, styczeń 24.14, marzec 24.12, maj 24.12, lipiec 23.83.

Giełda metalowa: srebro krajowe —.—, srebro zagraniczne 62 i pięć ósmych, miedź elektrolitowa 14.00; cyna 40.37; ołów 6.75, cynk 6.45; żelazo 25.50; blacha 5.62.

Giełda produktów spożywczych: smalec 12.45; łój 6 i jedna czwarta; olej bawełniany 1050, olej bawełniany na październik 10.50.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona zimowa loko 113. pszenica twarda zimowa loko 109; kukurudza loko 102; mąka spring wheate claers 500—550; fracht zbożowy na kontynent 6 centów, fracht zbożowy do Anglji jedna szósta szylinga.

Londyn, 27 sierpnia. Giełda metalowa: miedź za gotówkę 64, miedź za 3 miesiące 64 i trzy czwarte, miedź elektrolitowa 69 i pół do 70, miedź best select 67—68 i pół, miedź strongheots 98; cyna za gotówkę 190 i trzy czwarte; miedź za 3 miesiące 190 i jedna czwarta; ołów przy okazaniu 24 i pół, ołów późniejszy 24; cynk przy okazaniu 32 i pięć ósmych, cynk późniejszy 32; aluminium zagran. 120; antymon 34 i pół do 35; blacha biała 23/1 i pół; nikiel na dostawę 133; wolfram 13; platyna 500; srebro 30 i trzynaście szesnastych do 30 i jedenaście szesnastych; złoto 90/6.

Chicago, 27 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa: pszenica na wrzesień 103 i jedna czwarta, pszenica na grudzień 107 i pół; kukurudza na wrzesień 82 i jedna czwarta, kukurudza na grudzień 67 i trzy czwarte; owies na wrzesień 37 i trzy ósme, owies na grudzień 39 i trzy czwarte; żyto na wrzesień 66 i trzy ósme, żyto na grudzień 69 i pięć ósmych.

Chicago, 27 sierpnia. PAT. Boczki wędzone 8.65, dowóz świń do Chicago 62.000, dowóz świń na zachód 126.000, świnie lekkie, cena najniższa 915, cena najwyższa 935, świnie ciężkie cena najniższa 840, cena najwyższa 905; słonina cena najniższa 825, cena najwyższa 902 i pół; smalec na wrzesień 1142 i pół, na październik 1152 i pół.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 28 sierpnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	27/VIII.
P. T. H. I—V em.	89—93	83—90
„Impex"	1,35—1,4	
„Pharma" (B. Jawornicki)	235—240	228—240
Bracia Rolniccy I em.	46—48	46
„Polski Glob"		8
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	22—25	23—24
Zieleniewski I—IV em.	**1850—1925**	**1750—1800**
Warsz. Parowozy I—III em.	150—160	146—155
H. Cegielski, Poznań I—IX	**159—165**	**159—166**
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em.	265—290	260—285
„Pocisk"	145	
Automotor	38—44	
Portland-Cem. Szczakowa		6400
Górka	**2800 2850**	**2500—2850**
Siersza	**1293—1350**	**1250 1375**
Tepege I—IV em.	**600 - 640**	**580—612.5**
Polska Nafta	130—140	135—150
Oikos		740
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	120—130	120—130

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	27/VIII
Pezet		
Strug	155—165	140—165
Syndykat Kosz., Kraków	135—140	130—140
Tłuszcze Trzebinia	**725 - 750**	**700**
„Krakus" I—VI em.	145—125	140—150
Porcelana Ćmielów		225—230
Fabr. cukru w Chodorowie	**1300 1350**	**1200—1300**
Elektr. Siersza I—IV em.	80	77—82
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski	200	185—190
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	93—100	90—105
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski	98—103	92—100
Ziemski Bank Kredyt.	50—56	50—55
Powszechny Bank Kredyt.		
Akc. Bank Związkowy I-IX	45	
Bank Komercjalny I—IV		
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	625—650	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Kraków, 28 sierpnia. **Nowy Jork 266.000. Londyn 1,207.500. Amsterdam 106.000. Paryż 14.900 do 14.950. Zurych 47.800 do 48.200. Medjolan 11.400. Wiedeń 375. Praga 7.800.**

Kraków, 28 sierpnia. Krakowska giełda, jak się okazuje, wyemancypowała się całkowicie z pod wpływów Warszawy i żyje swojem samodzielnem życiem. Mimo wiadomości o zniżce papierów w Warszawie, kursa w Krakowie nietylko się utrzymały, ale niektóre kategorje papierów zwyżkowały. Jedynie Krakus osłabił się. „Faworyt" krakowskiej giełdy Zieleniewski zyskał 125 tysięcy. Sytuację dzisiejszą cechowało ożywienie i chęć zawierania transakcji, wbrew głosom pesymistów, zapowiadających na najbliższe dni ponowne lekkie osłabienie.

Na pogiełdzie notowano: Chybi 1780—1850 tr. Jaworzno 3700—3800 medio 4000 do 4500. Gazy 5800—6100. Lokomotywy 195. Azot 130. Krośnieńska nafta towar 480 płac. 380. Garbarnia Ludwinów płacono 550. Kolumbia 18—21. Len 380 towar.

Na rynku walutowym mocniej jednakże małe obroty.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Kraków, 28 sierpnia. Żyto prima 450.000. Mąka żytnia 70% 780.000. Tendencja spokojna.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	900—850
„ Handl. „	1900
„ dla Han. i Prz. 1—7	290—340
„ Kredytowy	290—200
„ Małopolski w Krak.	90
„ Przemysłowy w Warsz.	75
„ Pols. Handl. w Pozn.	235
„ „ przem. we Lw.	87—85—90
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	600
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	575—530—570
„ Związków Ziem.	105—95
Kijewski i Scholtze	650—680—675
Fr. Puls	85—94—90
Roman May w Pozn.	
Wildt i Sp.	165—170—165
Cukrownia Chodorów	1275—1200—1250
„ Czersk I i II	380—350 - 360
„ Częstocice	6000—5000—5400
„ Gosławice	465—535—510
„ Michałow	565—630—600
Warsz. Tow. F. Cukru	7800—9500—8100
Firley	137.5—145—135
Łazy	70—85—80
Drzewny przemysł	54—61—57.5
Warsz. T. Kop. Węgla	1250—850—1225
H. Cegielski w Poznaniu	180—142.5—145
Lilpop, Rau i S-ka	232.5—190—205
Modrzejowskie zakł.	1875—1725
Norblin, Br. Buch i W.	350—480—440
Ostrowieckie zakł.	2200—2050—2200
„ 5	1925—2050—2025
Orthwein i Karasiński	190—185—190
Rohn, Zieliński i Ska	230—220 - 230
K. Rudzki i Ska 1—4	710—620—675

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	1000—940—970
„Trzebinia"	
Ursus 1 em.	300—350—330
Ursus 2 em.	
Pocisk	150—160
Parowóz	155—135—140
L. Zieleniewski	1800—1725
Zawiercie	58000—53000
Żyrardów	57500—55000 - 56000
Ł. J. Borkowski	140—125—130
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	40—37—39
War. Tow. Transp. i Żegl.	27—30—29
Polbal	31.5—33—31
Spiess i Syn	210—185—210
Zachod. Tow.	40—50
Ćmielów	225
Elektryczność	
Pol. Tow. Elektryczne	150—170
Belpol	30
Haberbusch i Schiele	
Tow. oczyszcz. spirytusu	1000—1300
St. Majewski	
Polska Nafta	120—130—125
Bracia Nobel	330—350
Lenartowicz i Br. Ryl	40—43
Pustelnik	240—250
Siła i Światło	500—630—620
Fabryka pap. „Klucze"	180—200
Eksp. Soli Potasowych	1200
Cerata	465
Skóry i Garbniki	55—50—55
Kabel	170—175
Przemysł Naftowy	750—760—700
Strem	
Unia	1300
Marynin	
Warsz. Syndykat Rolniczy	

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Warszawa, 28 sierpnia. **Waluty:** Dolary 248.000. **Czeki:** Belgja 11.475. Berlin 0.04. Londyn 1,131.000. N. Jork 248.000. Paryż 14.200. Praga 7.320. Szwajcarja 44.850. Wiedeń 3.51. Włochy 10.750.

Giełdy krajowe

NOTOWANIA GIEŁDY LWOWSKIEJ.

Lwów, 27 sierpnia. PAT. Giełda pieniężna. Akcje. (Cyfry w tysiącach i tylko w transakcjach). Bank akcyjny hipoteczny 140—155. Małopolski 98. Powszechny kredytowy 21—22. Przemysłowy 96—97. Ziemski kredytowy 48—55. Bracia Biskupscy 250. Browary Lwowskie 1850—1880. Chodorów 1225—1375. Cegielski 150—180. Ćmielów 540—545. Gafota 42—45. Krakus 140. Niemojowski 170. Oikos 785—800. Parowozy 150—165. Pezet 80—88. Pocisk 160. Nafta 120—135. Polskie Tow. Budowlane 85—95. Rakszawa 550—585. Siersza elektre. 70—78. Siersza górn. 1350—1400. Tesp. 1475—1500. Zieleniewski 1700—1775. Tohan 80—85.

Dewizy: Dolary 258.000—268.000 tr. 260.000—268.000, angielskie 1,188.000—1,198.000 tr. 1,190.000—1,197.000, francuskie 14.000—14.400 tr. 14.100—14.300, szwajcarskie 47.500—48,100 tr. 47.750—48.000, korony austrjackie 3.70—3.86 tr. 3.75, niemieckie 0.055—0.06 tr. 0.057 do 0.06.

Lwów, 27 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa: Pszenica tegoroczna 750.000—760.000, żyto tegoroczne 355.000 do 366.000. Giełda bardzo licznie odwiedzana. Ogólny obrót 110 ton. Silna podaż w pszenicy, życie, jęczmieniu i owsie. Podaż przewyższa znacznie zapotrzebowanie. Tendencja zniżkowa. Usposobienie rezerwowane.

Podwyżka kolei w Niemczech

Wiedeń, 28 sierpnia. „Neue Freie Presse" donosi z Berlina: W tydzień po podwyżce taryf kolejowych wchodzi w życie z dniem 1 września nowa taryfa kolejowa towarowa, która będzie 1 miljon 200 tysięcy razy wyższa od przedwojennej taryfy kolejowej. Taryfy osobowe będą podwyższone cztery razy w stosunku do obecnej.

Ustawa o podatku majątkowym

Warszawa, 28 sierpnia.

W „Dzienniku Ustaw" zostanie ogłoszona niebawem uchwalona już przez obie Izby prawodawcze ustawa, o podatku majątkowym. Podatek ten w ogólnej sumie 1 miljarda franków złotych jest jednorazowy i pobrany będzie w ciągu lat 3-ch od roku 1924 do 1926 w 6-ciu ratach półrocznych.

Stopa procentowa podatku wynosi 1'2 prc. przy majątku ponad 3000 franków złotych i wzrasta progresywnie do 13 prc. przy wartości majątku ponad 16 miljonów franków złotych. 500 miljonów franków złotych zapłacą posiadłości gruntowe, będące pod uprawą rolną albo leśną, 375 miljonów franków złotych przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, które są albo powinny być zaklasowane do przedsiębiorstw handlowych I. i II. kategorji świadectw przemysłowych, 125 miljonów franków w złocie wszystkie inne rodzaje majątków. Majątek nie przewyższający wartości 3000 franków złotych, jak również urządzenie domowe, którego wartość nie wynosi więcej jak 5000 franków złotych nie podlegają podatkowi majątkowemu. To ostatnie postanowienie należy zrozumieć w ten sposób, że wartość urządzenia domowego włączona będzie do majątku tylko wtedy, gdy przekracza 5000 franków złotych. Jeżeli zatem ktoś posiada majątek wartości 2.500 franków złotych i urządzenie domowe wartości 4000 franków złotych, to osoba taka będzie uwolniona od podatku majątkowego, ponieważ wartość urządzenia nie będzie się liczyć do majątku. O ile po ukończeniu wymiaru okaże się, że wymierzony w całem państwie podatek majątkowy przekracza, albo nie dosięga sumy 1 miljarda franków złotych, wówczas wymierzony każdemu płatnikowi podatek majątkowy poczynając od V. stopnia obniża się albo powiększa przy zastosowaniu procentowej zniżki, albo zwyżki. Podatek majątkowy wymierzony będzie na podstawie stanu majątkowego z dnia 1 lipca br. z uwzględnieniem długów i obciążenia które majątek zmniejszają.— Pierwszą ratę, płatną w czasie od 15 kwietnia do 15 maja 1924 r. obliczą władze podatkowe na podstawie zeznań, zaliczkę w wysokości półrocznej raty, na poczet zaś tej zaliczki winni płatnicy w czasie od 10 listopada do 10 grudnia 1923 r. uiścić bez specjalnych zeznań następujące wpłaty:

a) płacący od 150 do 600 tysięcy marek rocznego podatku gruntowego i budynkowego jednokrotną pełną kwotę podatku gruntowego i budynkowego, przypadającą na I. półrocze 1923 r. Płacący 200 tysięcy marek do 1 miljona marek dwukrotnie, płacący ponad 1 miljon marek 3-krotnie pełną kwotę, obliczoną w tensam sposób.

b) Płatnicy podatku przemysłowego: 2-krotnie pełną kwotę podatku przemysłowego, przypadającą za I. półrocze 1923 r. od przedsiębiorstw przemysłowych wszystkich 6-ciu i od przedsiębiorstw handlowych pierwszych 2 kategorji.

c) Wolne zawody, przedsiębiorstwa przemysłowe VII. i handlowe III. kategorji jednokrotną, pełną kwotę podatku przemysłowego, przypadającą za I. półrocze 1923 r.

d) Płatnicy podatku obrotowego na górnośląskiej części województwa śląskiego pełną roczną kwotę przypadającą na r. 1923, podatku obrotowego.' Wspomniane zaliczki na pierwszą ratę, płatną w czasie od 15 kwietnia do 15 maja 1924 r., winny być wpłacane już nadal w tej samej wysokości w terminie płatności następnych rat bez zawiadomienia płatników o ostatecznym wymiarze podatku. Płatnik może uiścić w danym terminie także więcej rat. Na razie wobec ujawnionej od dłuższego czasu tendencji zniżkowej marki polskiej ministerstwo skarbu nie zapoznając ciężaru, jaki nakłada na obywateli przez przeciąg 3-ch lat podatek majątkowy, zaleca gorąco płatnikom aby we własnym interesie niezależnie od terminu płatności, ustawą przewidzianych, wpłacali już obecnie na poczet podatku majątkowego pewne kwoty w markach i w bonach złotych oraz w walutach obcych, które będą przyjmowane przez kasy skarbowe według kursu franka złotego w dniu wpłaty. Wpłaty takie zaleca się uskuteczniać za pośrednictwem P. K. O., która w tym celu wprowadza specjalne czeki i otwiera osobny rachunek wpłat przedterminowych. Ministerstwo skarbu zwraca uwagę, że takiemi dobrowolnemi wpłatami zabezpieczą się płatnicy przed ewentualną dalszą zniżką marki ułatwią znacznie dokonanie wielkiego dzieła naprawy skarbu państwa, od którego zależy w wysokim stopniu cały rozwój a nawet sam byt ekonomiczny ojczyzny, odzyskanej ciężkiemi ofiarami krwi i mienia.

SCHWYTANIE SPRAWCÓW KRADZIEŻY W BRONOWICACH. Pod zarzutem kradzieży dokonanej u ks. prał. Wądolnego, aresztowano Józefa Pacułę i St. Zębatego, którym odebrano kufer z garderobą.

MAŁOLETNI ZŁODZIEJ. Pod mieszkaniem p. Tomaszewskiej przy ul. Sobieskiego schwytano trzynastoletniego Wł. Sułka, w chwili, gdy usiłował zbiec ze skradzioną garderobą.

UKRADŁ — ALE PORZUCIŁ... T. Skórze, jadącemu dorożką przez ul. Warszawską skradziono walizkę, wartości 20 milj. W tym smaym czasie patrolujący w tej okolicy posterunkowy zauważył mężczyznę niosącego walizkę. Nieznajomy na widok posterunkowego rzucił walizkę, a sam zbiegł. Rzeczy zwrócono poszkodowanemu.

SPRAWCA ZAMACHU NA DASKAŁOWA, Nikołow, jest Macedończykiem, z zawodu malarzem. Zeznał on, iż nosi się z zamiarem wykonania zamachu już od szeregu miesięcy. Nikołow pragnął pomścić śmierć Macedończyków, straconych za rządów Daskałowa, który był ministrem spraw wewnętrznych w gabinecie Stambolijskiego. Wobec tego jednak, iż w Bułgarji Nikołow nie znalazł sposobności przeprowadzenia swego planu, postanowił zgładzić Daskałowa w Pradze.

Ostatnie wiadomości telegraficzne

KOMPROMIS W KWESTJI RJEKI.

Rzym, 28 sierpnia. Prasa włoska obszernie podaje przebieg rokowań włosko-jugosłowiańskich w sprawie Rjeki, polemizując przytem z argumentacją delegacji jugosłowiańskiej. Kompromisowe propozycje Belgradu, polegające na tem, aby Włochy sprawowały władzę suwerenną nad portem i miastem Rjeką, Jugosławia zaś nad portem Baros i okolicą Susaku, uważane sąprzez prasę włoską za nie do przyjęcia. Prasa podkreśla przy tem, że oba wymienione porty stanowią w gruncie rzeczy jedną całość i że taki podział wpłynąłby niekorzystnie na życie całego miasta i okolicy, jako całości. Według informacji prasy, rząd włoski wysunął postulat powołania specjalnej komisji, złożonej w równej liczbie z delegatów miasta Rjeki narodowości włoskiej i narodowości jugosłowiańskiej. Komisja ta przez pewien czas sprawowałaby zarząd nad Rjeką, Susakiem i portem Baros, jako nad całością, w pewnym zaś określonym terminie oddałaby zarząd polityczny i administracyjny nad Rjeką rządowi włoskiemu, zarząd zaś nad Susakiem i portem Baros rządowi jugosłowiańskiemu pod warunkiem jednakże że wszystkie wymienione miejscowości będą pozostawały nadal w ścisłym związku gospodarczym między sobą na przeciąg 99-ciu lat. Prasa włoska przewiduje, że rząd jugosłowiański zaakceptuje wyższe propozycje rządu włoskiego.

Wiedeń, 28 sierpnia. „Neue Freie Presse" donosi z Rzymu: Przyjmują tu napewne, że kompromis zaofiarowany przez Włochy w kwestji fiumańskiej będzie przyjęty w terminie wymaganym przez rząd włoski.

MARY D'ORSKA A NIE MARJA ORSKA.

Wiedeń, 28 sierpnia. „Neue Freie Presse" zauważa, że wczorajsza wiadomość z Paryża o samobójstwie śpiewaczki z opery komicznej Mary d'Orskiej nie dotyczyła znanej artystki, wykonawczyni ról w sztukach Strindberga i Wedekinda Marji Orskiej.

WYROK ŚMIERCI W PROCESIE BAUERA.

Monachium, 28 sierpnia. W procesie o zamordowanie studenta Bauera skazany został August Swengauer, który zastrzelił Bauera na karę śmierci. Oskarżony Jan Berger skazany został na sześć miesięcy więzienia, zaś brat jego Ernest Berger został uwolniony. Czwarty oskarżony publicysta Dr Ruge za namowę do mordu skazany został na rok więzienia.

LITWINI NIE PODPISZĄ KONWENCJI W SPRAWIE KŁAJPEDY.

Kowno, 28 sierpnia. Tutejsza prasa zakomunikowała oficjalnie, że rząd litewski zdecydował się nie podpisać konwencji w sprawie Kłajpedy, o ile nie zostałyby poczynione w projekcie konwencjiodpowiednie zmiany zgodnie z życzeniami rządu litewskiego. Podobne uchwały powzięła komisja dla spraw zagranicznych sejmu kowieńskiego. Rząd litewski opracowuje obecnie w szczegółach zmiany, które jego zdaniem należałoby poczynić w konwencji a które będą dołączone do odpowiedzi rządu kowieńskiego, która prawdopodobnie już w dniach najbliższych zostanie wysłana do Paryża.

Nowiny w kilku wierszach

Przybyła do Kopenhagi wczoraj wieczorem pod przewodnictwem dra Cezara Heina rosyjska delegacja handlowa. Przyjazd delegacji jest zgodny z zawartym niedawno traktatem handlowym duńsko-rosyjskim.

*

Trwający od dłuższego czasu w powiatach gdańskich strejk robotników rolnych został zlikwidowany.

*

Kanclerz Rzeszy dr. Stresemann powrócił wczoraj rano do Berlina i na popołudniowem posiedzeniu gabinetu referował o wynikach swoich konferencji z bawarskim prezydentem ministrów.

*

Komisarjat dla spraw Nadrenji i Zagłębia Rubry, stanowiący dotychczas część urzędu kanclerskiego, został zniesiony. Agendy komisarjatu przeszły w całości do nowo utworzonego ministerstwa dla terenów okupowanych.

*

W Lipsku otwarto wczoraj wystawę surowców rosyjskich.

KRONIKA

STAN ZDROWIA MARSZAŁKA SEJMU RATAJA, pozwala już na przeniesienie go w dniu jutrzejszym z lecznicy do prywatnego mieszkania.

Z GŁÓWNEGO URZĘDU PRZYWOZU I WYWOZU. Zastępca Głównego Urzędu przywozu i wywozu mianowany został inżynier Halajkowski.

ZWINIĘCIE FRANCUSKIEJ AJENCJI KONSULARNEJ W KRAKOWIE. Wskutek decyzji rządu francuskiego, Agencja konsularna republiki francuskiej w Krakowie zostanie zamknięta. Sprawy konsularne, należące do kompetencji Agencji w Krakowie, będą na przyszłość załatwiane przez konsulat francuski w Katowicach.

Z TARGU. Targ dzisiejszy tak z powodu zmiennej pogody jak też kończących się tu i ówdzie żniw słaby. Ceny prócz niewielkich wahań za poszczególne artykuły nie uległy większej zmianie.

Za masło płacono 90—120 tys. (za kg), jaja 2100 do 2400, sery 15—35 tys. Za gęsi żądano 190—220 (za sztukę), kury 100—130 tys. (para młodych), koguty 60 do 70 tys. (za sztukę). Ceny jarzyn pozostały prawie bez zmiany: Ogórki kosztowały 55—60 tys. (kopa), 1500 do 1800 (sztuka), marchew 5 tys. (wiązka), pietruszka 5 tys. (wiązka), rzodkiew 2000 (wiązka), pomidory 28 tys. (1 kg), kalafiory 3—10 tys. (sztuka), kapusta 3—6 tys. (główka), fasola szparagowa 3500—4000 (1 kg), cebula 2500 (1 kg), kalarepa 4—5 tys. (wiązka), grzyby suszone 130—190 tys. (wianek), grzyby świeże 5—10 tys. (koszyczek), rydze 45—60 tys. (koszyk), jabłka 20 do 24 tys. (1 kg), gruszki 3—14 tys. (1 kg), renglody 26 tys. (1 kg), śliwki 8—12 tys. (1 kg).

TEATR BAGATELA. Występy M. Przybylko - Potockiej, J. Leszczyńskiego i W. Biegańskiego. „Kochanek od serca" niezmiernie wesoła komedja Verneuil'a, w kapitalnym przekładzie Boy'a ściąga w dalszym ciągu tłumy publiczności, które zaśmiewają się i podziwiają wirtuozowską grę znakomitych artystów teatrów Szyfmanowskich w osobach pp. Marji Przybyłko-Potockiej, Jerzego Leszczyńskiego i Wiktora Biegańskiego, którzy grają tę komedję z maestrją, dotąd w Krakowie niewidzianą. „Kochanek od serca" grany będzie do piątku włącznie.

KOMUNIKAT. Dyrekcja teatru „Bagatela" komunikuje, że poczawszy od dnia 28 sierpnia b. r. kancelarja teatru przyjmuje zamówienia na abonamenty na przyszły sezon 1923/24 w godzinach od 11 rano do 1 i od 5 do 7 wieczór.

DWA OSTATNIE PRZEDSTAWIENIA OPERY w bieżącym sezonie odbędą się dziś we wtorek 28 bm. i we czwartek 30 bm. o g. 7.45 w. Wybrano na nie nieśmiertelne arcydzieło Rossiniego pt. „Cyrulik Sewilski", w którym St. Marynowiczówna, Z. Dolnicki, B. Tolański, A. Mazanek i W. Pietroń święcą tryumfy, stwarzając prawdziwe cacko wokalno-sceniczne pod wytrawnem kierownictwem muzycznem kapelmistrza St. Barańskiego.

WIECZORY HUMORU, TAŃCA I MAGII SALONOWEJ w sali teatru miej. im. J. Słowackiego, ze względu na występującą na nich trójkę ulubieńców Krakowa pp. Wyrwicza, Koszutskiego i Boskę, cieszyć się będzie niewątpliwie wielkiem powodzeniem. Atrakcyjne wieczory powtórzone będą do piątku 31 bm. włącznie.

NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI PRZY PRACY. Dziś przedpołudniem zawezwano dwukrotnie Pogotowie ratunkowe na ul. Librowszczyzny na budowę P. K. O., gdzie spadł z rusztowania robotnik Dylag Stan., doznawszy złamania miednicy, oraz do Karoliny Paszula, na którą spadła cegła. Robotnica doznała silnych obrażeń na głowie. Obie ofiary nieszczęśliwego wypadku, po opatrzeniu przewieziono do szpitala św. Łazarza.

Wojna gospodarcza

Walka w Zagłębiu Ruhry fragmentem wielkiej wojny gospodarczej. — Spółka Morgana ze Stinnesem.

Berlin, 28 sierepnia.

Komunistyczna „Rote Fahne“ zamieszcza artykuł o walce olbrzymich związków gospodarczych między sobą, której celem jest opanowanie przemysłu Europy środkowej i wschodniej. W artykule tym powiedziane jest, że walka w zagłębiu Ruhry jest tylko częścią tej walki wielkiej, w której uczestniczą przeciwko Anglji nie tylko Niemcy i Francja, lecz także i Ameryka, oraz czynniki gospodarcze Ameryki między sobą. Na tym terenie dokonywuje się rozprawa między trustami Rockefelera a trustem Morgana. Obydwa te czynniki przeniosły już walkę przeciw sobie do Europy. Główni współzawodnicy na polu gospodarczem w zagłębiu Ruhry wykazują związek z obu amerykańskiemi grupami. Morgan pozostaje w kontakcie ze Schneidrem-Creuzotem. Trust Rockefellera natomiast utrzymuje stosunki ze Standard Oil Company i Banque de Paris et de Pay Bas, który pozostaje w relacji z francuską grupą wielkiego przemysłu lotaryńskiego, głównym konkurentem firmy Schneider-Creuzot, de Wendelem. Taksamo jak oba trusty ameryk. konkurują we Francji, konkurują one także i w Niemczech, a mianowicie Morgan przez swój stosunek ze Stinnesem i Rockefeller przez związek z A. E. G. Łańcuch prowadzi z jednej strony przez Morgana do Stinnesa na teren naftowy, gdzie toczy się walka przeciwko Standard Oil Company. Celem przełamania dotychczasowego monopolu Standard Oil Company w ostatnich czasach jeździł Stinnes do Danii, gdzie panuje wszechwładnie Shell Company, towarzystwo, mające związek z Morganem. Przypomnieć też należy, że Stinnes przed niejakim czasem bawił we Włoszech, a mianowicie w Rzymie i Medjolanie, gdzie odbył konferencję z przedstawicielami trustu Morgana. Związki przeciwne sobie w Niemczech stanowią Rockefeller i Standard Oil Company z jednej strony wraz z towarzystwem okrętowem Harrimanna, z drugiej zaś strony linja Hamburg-America za pośrednictwem General Electric Company, A. E. G. i zaprzyjaźnioną z tem ostatniem grupą Ottona Wolfa. Na górnym Śląsku nabył Schneider wielkie zakłady stalowe, w Rumunji nabyła Societe Franco-Roumaine wielkie tereny. Schneider posiada stosunki we wszystkich państwach bałkańskich i to nie tylko przez wiedeński Bankverein, lecz także przez Banque Balcanique i Trjesteński Banca Commerciale jakoteż przez Banque Generale de Turquie w Konstantynopolu W ostatnim czasie ubiega się Schneider-Creuzot wspólnie z Rotszyldem o zawładnięcie kolejami węgierskiemi. Spółka Schneider-Hugo Stinnes również rozszerzyła się olbrzymio w Europie wschodniej. Jej udział w austrjackiem Alpine Montan Gesellschaft jest dawno znany, taksamo jej udział w Hucie Bismarcka. Do tego przyłączają się węgierskie przedsiębiorstwa tej spółki jak: zakłady Rima-Muranyi i towarzystwo Lipta, jakoteż towarzystwo kolejowe Ferro na Węgrzech i w Rumunii. Celem jest wspólne traktowanie spraw wschodnio-europejskich i południowo-europejskich. We wszystkich tych przedsiębiorstwach bierze udział grupa Morgana. Konkurencja między Morganem a Rockefellerem objawia się również w Polsce. — Z tego zestawienia — wywodzi dziennik komunistyczny — widać, jak obie grupy wielkie amerykańskie zyskują na terenie na wschodzie, przyczem przewagę posiada grupa Morgana przez poparcie Schneidra i Stinnesa. Na Węgrzech np. został utworzony koncern, któremu podlega także rolnictwo przez pomoc przemysłu maszynowo-rolniczego. Najważniejszym, celem tego związku jest objęcie w posiadanie kolei niemieckich przy pomocy koncernu Stinnesa.

Na wystawie moskiewskiej

Specjalny korespondent Expr. Por. z Moskwy nadsyła takie wrażenie z wystawy moskiewskiej:

Nad Moskwą w nocy płoną łuny, olbrzymi reflektor rzuca snopy światła: to podczas nocy 7.000 robotników pod kierunkiem znawców („spieców“) inżynierów i czekistów wykończa wystawę...

„Zwyciężyliśmy niebo i ziemię—patetycznie woła Łunaczarski — niebo, które nas tak obficie przez całe lato polewało i ziemię — grunt niedogodny, bo przecie teren wystawy przez lat wiele był śmietnikiem Moskwy.

Obecnie na śmietnisku tem my założyliśmy kwitnącą oazę kultury“...

Otóż wystawa tworzona w gorączkowym pośpiechu na łeb na szyję, w ciągu 7-miu miesięcy (bo gdybyśmy pracowali normalnie, trzy lata, to byśmy jej nie zbudowali) ma pokazać światu i ludowi Wszechrosji, co znaczy praca, nauka, technika, „jak się pracuje“. Ano, zobaczymy!...

Tymczasem trąbi się o wystawie na wsze strony. Każda gubernja ma przysłać 3.000 widzów. — Bardzo wielu wybiera się „zajcem“ czyli „na gapę“. Już są dwa „gwoździe“ wystawy: szaman sybirski, który obcuje z duchami i koń 28-letni sprowadzony z Piotrogrodu, jako okaz odmłodzonego przez medyków konia...

II.

Na 48 dziesięcinach ziemi rozrzucono 50 pawilonów i kiosków, które w ogólnem zestawieniu mają dać odpowiedź poglądową na zapytanie: jak zaprowadzić raj na ziemi? Bolszewicy, jak wiadomo, są specjalistami od raju, to też zawczasu pomnożono liczbę aniołów.

Na wystawie będzie swój sędzia, który na miejscu będzie sądził, swoja policja, swoi czekiści, swój wydział paszportowy, który dla cudzoziemców dniem i do północy będzie załatwiał tak uciążliwe wizy i formalności.

Odbudowane wiernie w naturze „dwory“, chałupy chłopskie z gub. archangielskiej, woroneżkiej, permskiej, penzeńskiej, kijowskiej z żywym i martwym inwentarzem dają pojęcie o tem, co jest, pięknie zarządzone gospodarstwa wsi skomunizowanej ma przedstawić idealną wieś, jaka będzie. Oddział natury przedstawia rozmaitość bogactw naturalnych Rosji i wzywa... do ich zbadania (a nie niszczenia jak obecnie).

Oddział ekonomiki wykazuje stosunek rolnictwa do przemysłu, oddział rolnictwa i hodowli wykaże cuda hodowli, uprawę winnic, jakieś nowe rasy koni porewolucyjnych. Oddział inżynieryjny przekona tych, co nie wierzą, o wielkiem znaczeniu metalu, oddział urządzeń ziemskich oświetli politykę kolonizatorską sowietów, najpiękniejszym, najmądrzejszym będzie pawilon pracy — tej osnowy państwa socjalistycznego — który wykaże, jak poczesne miejsce zajmuje praca, jaką drogą daje się osiągnąć harmonijne ustosunkowanie pracy i sił naturalnych, jako osnowy przyszłości.

III.

Pomimo nieżyczliwości naszego rządu, przemysłowcy nasi i kapitaliści(?!) podobno dali tajemne przyrzeczenie i wysyłają po trochu eksponaty.

Tak twierdzi w interwiew p. Fiodorow, reprezentant misji handlowej ros. w Polsce. Twierdzi on, że jeden z dyrektorów Targów Lwowskich ze swej strony obiecał dać we Lwowie osobny pawilon Rosji.

Zresztą zarząd wystawy asygnuje kilka miljardów na ogłoszenia w pismach polskich... Timeo Danaos...

Kronika sportowa

Wilno, 28 sierpnia. Dzisiejsze zawody piłki nożnej między klubem sportowym 1 pułku piechoty Legionów „Wilno“ i Olszą „Kraków“ zakończyły się wynikiem 3:2 (2:1) na korzyść 1 pułku piechoty Legionów. Sędziował kapitan Drekler.

Zawody piłki nożnej między klubem sportowym „Olsza Kraków“ a Makkabi — Wilno zakończyły się wynikiem 1:3. Sędziował kapitan Łukasik.

Wiadomości gospodarcze

WPŁATY ZAGRANICZNE NA KONTA CZEKOWE W P. K. O. Pocztowa kasa oszczędności otrzymała prawo przyjmowania wpłat na konto czekowe P. K. O. osób i firm, mających miejsce zamieszkania albo siedzibę za granicą, do wysokości pół miljona marek w jednym dniu od jednego klienta.

PODWYŻSZENIE AKCYZY OD WÓDEK. „Gazeta Poranna“ dowiaduje się, że podwyższona na nowo akcyza od wódek miałaby być utartym zwyczajem pobrania także za okres ubiegły. Projekt przewiduje opłatę 1.75 złotych polskich do istniejącej stawki 1.50 złotych pol. czyli razem 3.25 zł. pol.

OBIEG BANKNOTÓW W NIEMCZECH. Z Berlina donoszą: Wykaz banku Rzeszy z dnia 15 sierpnia wykazuje obieg banknotów w łącznej sumie 117 biljonów 402 miljardy 548 miljonów. Nadwyżka z wykazem poprzednim wykazuje 54 biljonów.

UMOWA HANDLOWA DUŃSKO-LITEWSKA. Duńskie ministerstwo spraw zagranicznych ogłasza komunikat o podpisaniu umowy między Danią a Litwą, regulującej tymczasowo handlowe i transportowe stosunki między obu krajami. Umowa duńsko-litewska zawiera klauzulę największego uprzywilejowania.

KRYTYCZNA SYTUACJA PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO W ŁODZI. Sytuacja w przemyśle włókienniczym pogarsza się w dalszym ciągu. Na stan taki składa się z jednej strony brak zasobów gotówkowych, który nie pozwala na pokrycie zobowiązań za surowce, co najbardziej odczuwają przędzalnie bawełny, będące bezpośrednim konsumentem tych surowców; z drugiej strony chwiejna i niejednolita sytuacja na rynku wytwarza całkowity zastój w handlu.

Te przyczyny składają się na stale postępującą naprzód redukcję pracy tak, że sytuacja staje się nader groźna.

Przemysł łódzki coraz dotkliwiej odczuwać zaczyna brak surowców, który spowodowany jest stanowiskiem eksporterów wełny w Belgji i Francji.

Obecnie z jednej strony prawie zupełnie eksport surowca ustał, z drugiej zaś strony te ładunki wełny, które z Belgji już dawno wyszły, zatrzymane zostały w Gdańsku i tam w znacznejczęści rozsprzedano je lub cofnięto z powrotem do Belgji.

Okoliczność ta, oraz redukcja dni pracy mogą fatalnie wpłynąć na stan przemysłu łódzkiego i unieruchomić go zupełnie.

SYTUACJA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM. W Zagłębiu Dąbrowskiem rozpoczęły się pertraktacje między przedstawicielami Rady Zjazdu przemysłowców górniczych i związków zawodowych w sprawie ustalenia terminów obliczania dodatków drożyźnianych. Przemysłowcy zgodzili się na regulację płac co dwa tygodnie. Dalsze pertraktacje odłożone są do wtorku. Robotnicy wystawili żądanie 150 proc. podwyżki, na co przemysłowcy najprawdopodobniej nie zgodzą się. W kopalniach „Saturn“ i „Grodziec“ wybuchły 2-dniowe „dzikie“ strajki na tle niedostatecznych zarobków. Robotnicy tych kopalni wyłamali się z pod karności związkowej.

Strejk słoni w Londynie

Pewnego poranku w londyńskim ogrodzie zoologicznym wybuchł strajk słoni.

Wszelkie prożby i groźby nic nie pomogły.

Zazwyczaj łagodne i posłuszne te olbrzymy świata zwierzęcego, które spełniały dotychczas bez szemrania wszelkie rozkazy swoich dozorców i pozwalały bezkarnie jeździć na swym grzbiecie i targać się za uszy, nagle zbuntowały się.

Jakie były przyczyny strajku, polityczne czy ekonomiczne — trudno dociec, bowiem przed strajkiem nie było żadnych wieców.

Dość, że nagle dwa słonie — atrakcja ogrodu zoologicznego i przedmiot uciechy wszystkich milusińskich, odmówiły kategorycznie spaceru z jeźdźcami na swych grzbietach.

Jeden ze słoni, zirytowany usiłowaniami wyprowadzenia go ze stajni zaczerpnął z basenu przeznaczonego do picia sporą ilość wody i oblał nią swego zwierzchnika.

Przeszło kilka dni i sytuacja pozostawała bez zmiany.

Zdecydowano się zatelegrafować do Indji po jednego ze specjalistów od poskramiania słoni, który istotnie zaraz po swym przyjeździe dokonał tego, czego nikt przed nim uczynić nie mógł. Hindus użył środka bardzo prostego — usiadł około słonia, powiedział mu parę słów do ucha i wyprowadził go ze stajni bez najmniejszych trudności.

Zdawało się, że strajk został zlikwidowany. Słonie powróciły do swych codziennych zajęć i znowu pozwalały się dosiadać.

Za każdym razem jednak, przed wyprawadzeniem ich ze stajni trzeba było prosić czarodziejahindusa o wygłoszenie tajemniczego zaklęcia.

Wszystko byłoby dobrze, gdyby nie zastrajkował z kolei sam czarodziej.

Tym razem strajk nosił już charakter wybitnie ekonomiczny, bowiem chodziło poprostu o podwojenie gaży.

Zarząd ogrodu zoologicznego ogłosił lokaut i zamknął stajnię ze słoniami, wyprawiwszy z powrotem hindusa do jego ojczyzny.

Ponieważ jednak dochody z przedsiębiorstwa były zbyt poważne, aby się ich zrzekać, pomyślano o innym, mniej kosztownym środku unikania buntów. Zrobiono mianowicie telegraficzny układ z innym poskramiaczem słoni, również hindusem, któremu polecono wygłaszać codziennie owe tajemnicze i tak cudownie skutkujące słowa zapomocą telefonu bez drutu.

Słoniom zaś poprzywiązywano do uszu specjalnie dla nich przygotowane aparaty odbiorcze.

Jednak próba zrealizowania tego pomysłu nie udała się wcale. Zapewne dzięki niewykształceniu słoni. Strajkujący zapewne wróci jako zwycięzca.

A z całej sprawy pozostanie przysłowie nowe: Poznał się, jak słoń na telefonie bez drutu...

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI

Wtorek: Wieczór humoru, tańca i magji salonowej.

BAGATELA

(początek o godz. 8)

Wtorek: „Kochanek od serca“

OPERA I OPERETKA

(początek o godz. 7·45)

Wtorek: Cyrulik sewilski“

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Feliks Jabłoński.** Z Drukarni Ludowej w Krakowie.